

זוהר שיר השירים

בצל ה' חמדתי מזמן אברהם ויצחק

פתח רבי אלעזר ואמר "כְּתִפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר וגו'". "כְּתִפּוּחַ", זה הקדוש ברוך הוא, שהוא נחמד ונתעמר בגונים מכל שאר העצים, שאין נמצא בדומה לו, ניכר הוא מהכל, ניכר הוא שאין אחר כמוהו, לפיכך "בְּצֵלוֹ חִמְדָּתִי", בצלו ולא בצל אחר, בצלו ולא בצל מושלים אחרים, "חִמְדָּתִי", מאיזה זמן, מן היום שהיה אברהם בעולם, שהוא השתוקק ואהב לו להקדוש ברוך הוא באהבה, כמו שכתוב "אֲבָרָהָם אֶהְיֶה" (ישעיהו מא, ח), "וּפְרִיֹו מְתוֹק לְחֵפִי", זה היה יצחק שהוא פרי קדוש:

מזמן יעקב ויוסף

דבר אחר "בְּצֵלוֹ חִמְדָּתִי וַיִּשְׁבְּתִי", זה יעקב, "וּפְרִיֹו מְתוֹק לְחֵפִי", זה יוסף הצדיק שעשה פירות קדושים בעולם, ועל כן כתוב אלה תולדות יעקב יוסף, שכל אותן תולדות יעקב ביוסף הצדיק נתקיימו, והוא העמיד תולדות כעין כלם, ולכך נקראים ישראל על שם אפרים, שנאמר "הֲבֵן יִקְרָא לִי אֶפְרַיִם וגו'" (ירמיהו לא, יט):

אברהם דומה לתפוח

דבר אחר "כְּתִפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר", זה אברהם שיש לדמותו לתפוח, שהעלה ריחות ונרשם באמונה שלימה על כל בני דורו, נרשם לאחד למעלה ונרשם לאחד למטה, שנאמר "אֶחָד הִיָּה אֲבָרָהָם" (יחזקאל לג, כד), מה הטעם שהיה אחד, לפי שלא

לפני הקדוש ברוך הוא שהיא משבחת ולכך, כאן יש לעיין, מפני מה משבחת לו בתפוח ולא בענין אחר, או בגונים או בריח או בטעם, אבל כיון שכתוב תפוח, בכל היא משבחת לו, בגונים בריח ובטעם, מה תפוח הוא רפואה לכל, אף הקדוש ברוך הוא רפואה לכל, מה תפוח נמצא בגונים שונים כמו שביארנו^{ע"ג} אף הקדוש ברוך הוא נמצא בגונים עליונים, מה תפוח יש בו ריח נעים מכל שאר עצים, אף הקדוש ברוך הוא כתוב בו "וְרִיחַ לוֹ כְּלֶבְנוֹן" (הושע יד, ז), מה תפוח טעמו מתוק, אף הקדוש ברוך הוא כתוב בו "חֶפְזוֹ מִמְתָּקִים", והקדוש ברוך הוא משבח לה לכנסת ישראל כשושנה, והרי ביארנו הענין מפני מה כשושנה וזה נתבאר.

יחוד כשיש הרבה צדיקים בעולם

רבי יהודה אמר, בזמן שיש הרבה צדיקים בעולם, כנסת ישראל תעלה ריחות טובים, ונתברכת ממלך הקדוש, ופניה מאירים, ובזמן שהרבה רשעים בעולם, כביכול כנסת ישראל אינה מעלה ריחות טובים, וטועמת מצד אחר מרירות, ככן כתוב "הַשְּׁלִיף מוֹשְׁמִים אֶרֶץ וגו'" (איכה ב, א), ופניה חשוכים, רבי יוסי אמר בזמן שהרבה צדיקים בעולם כתוב "שְׂמֹאלוֹ תַחַת לְרֵאשֵׁי וַיְמִינֹו תַחֲבִקֵנִי", ובזמן שהרבה רשעים בעולם כתוב "הַשֵּׁיב אַחֹר יְמִינוֹ" (שם ב, ג), רבי חזקיה אמר מכאן "וְיִנְרָגֵן מִפְּרִיד אֶלֶף" (משלי טז, כח), כלומר מפריד המלך מן המלכה: (זוהר חלק ג-עד).

